

territoris socialment responsables

Projecte Ribera - Sant Pere

Fundació Comtal

Aquesta fitxa de bones pràctiques de responsabilitat social tracta sobre una fundació vinculada fortament al barri de la Ribera de Barcelona, la Fundació Comtal.

Es tracta d'un equip de professionals i voluntaris que treballa des de fa 17 anys amb l'objectiu d' **Educar i inserir a infants i joves en risc d'exclusió social.**

Al servei d'una missió social i educativa

Més de 28.500 persones han passat per l'entitat en disset anys de funcionament. De ben segur que per a una part significativa d'aquestes, el pas per la Fundació ha estat un element clau per a poder millorar la qualitat de vida i desenvolupar-se autònomament i amb criteri dins la societat.

I és que l'impacte de la seva activitat és la principal responsabilitat que una entitat com la Fundació Comtal assumeix davant la societat. Un impacte que s'encara a satisfer la missió de la institució.

L'equip humà de la Fundació està integrat per més de trenta professionals contractats i prop d'un centenar de persones voluntàries, a més de la col·laboració d'alumnes en pràctiques. La seva acció rep el suport de diverses empreses, institucions i obres socials.

La Fundació Comtal és una entitat educativa amb un ideari propi. Les seves arrels s'originen i s'arrelen en el carisma de sant Joan Baptista de La Salle qui, al segle XVII, va crear un estil educatiu propi per atendre prioritàriament els més pobres.

La *Fundació Comtal* es planteja el repte de continuar aquesta missió educativa preferencial, adaptant-la als nostres dies: *Els que participen en la missió de l'Institut de la Salle, se senten interpel·lats pels pobres i per les*

Aquestes fitxes recullen les Bones Pràctiques de Responsabilitat Social d'empreses i organitzacions amb la intenció d'afavorir un Territori Socialment Responsable al barri de la Ribera i Sant Pere de Barcelona.

Un projecte promogut per l'Associació per a les Nacions Unides amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona.

Més informació a www.barrisresponsables.cat

Els orígens

El projecte tingué un primer servei, el Centre Obert Tria, promogut des de l'Associació Juvenil Taula de Joves Comtal (1979), formada per joves alumnes i antics alumnes del col·legi La Salle Comtal

A l'inici, orientat al lleure, es va anar obrint a les necessitats del barri, amb diferents activitats com ara arranjaments de pisos de famílies sense recursos, campanya de recollida d'aliments i joguines, distribució de lots per Nadal, activitats amb joves de la presó de la Trinitat. Arran d'aquest treball, la secció de solidaritat de l'entitat, va decidir l'any 1994, endinsar-se en un nou projecte amb la intenció d'ampliar la seva col·laboració amb els infants, adolescents i joves del barri que més ho necessitaven.

Al 1999 es crea la fundació, per a ser continuadora de la mateixa línia, amb diversos programes i projectes i situats, prioritàriament, al barri del Casc Antic de Barcelona. Té com a patrons fundadors la mateixa Associació Taula de Joves Comtal i els Germans de La Salle.

diverses manifestacions de pobresa que viuen molts joves d'avui (D,11). Les seves necessitats urgents ens exigeixen un discerniment i una opció decidida per crear, revisar i diversificar les seves obres educatives (R,11), per tal que el servei dels pobres sigui una prioritat efectiva (R, 40).

Volent contribuir al desenvolupament harmònic de les persones: acollida, l'educació integral, la formació en valors, el despertar interès per la veritat, el sentit de la creativitat, la responsabilitat i la solidaritat...

Aquesta missió es concreta en tres aspectes :

- El desenvolupament integral dels nois, noies i joves que estan en una etapa de creixement i formació
- La capacitació per a l'exercici d'activitats professionals i la preparació per al món del treball
- La formació per viure i convidaure en democràcia i per participar activament en la vida social i cultural.

Consideren que l'educació és la clau per aconseguir la formació i la inserció sociolaboral de aquests nens, joves i adults. També pensen que el treball comença tenint cura del propi entorn, per la qual cosa fan feina de proximitat i actuen al propi barri. Estan en un context de gran diversitat cultural: el districte de Ciutat Vella té 106.000 habitants, amb una convivència de més de 70 nacionalitats diferents.

Projecte Construeix-te

Des de fa anys i conjuntament amb entitats del barri, i de tot Barcelona que atenen a joves en risc d'exclusió i que es troben no treballen ni tampoc estudien, treballen coordinadament a favor de la inserció laboral d'aquests joves amb especials dificultats.

El prelaboral Construeix-te pretén facilitar les eines necessàries perquè els joves inactius, de 16 a 20 anys, es motivin i desenvolupin les capacitats imprescindibles que els permetin la seva posterior inserció laboral o formativa. Tot això ho fan mitjançant el treball per competències, i la formació en fusteria i pintura.

El projecte es basa en la **metodologia d'aprenentatge i servei**, on es fan activitats per a la formació bàsica, amb un posterior **servei a la comunitat** on es desenvoluparan les tècniques adquirides durant l'etapa d'aprenentatge.

A més a més, s'intenta que aquests joves assoleixen els valors del treball i de l'esforç, i que generin un sentiment de pertinença i compromís amb l'entorn.

Bones pràctiques diverses

Personal. L'equip consta d'unes 35 persones. Intenten dotar de qualitat els llocs de treball, facilitant la flexibilitat laboral i la conciliació de la vida laboral i familiar, i proveint formació per mitjà de tres accions formatives per persona de mitjana (2011). A més, l'entitat disposa d'una manual d'acollida per a facilitar la incorporació del nou personal.

Proveïdors. Tenen en compte criteris de responsabilitat social en la selecció d'alguns proveïdors, en els casos en què aquesta possibilitat és més factible: neteja, reciclatge de tònners, compra de material d'oficina, i serveis fiscals i d'assessorament.

Voluntariat. El voluntariat és força nombrós, i fan un procés de selecció, formalitzen un compromís, disposen d'una persona responsable del voluntariat, fan una acollida inicial i una formació. Darrerament també tenen voluntariat d'empresa, que els ve canalitzat sobretot per la Federació Catalana de Voluntariat Social. Per criteri sempre opten per models de col·laboració que es puguin integrar al seu funcionament normal, defugint operacions de major abast.

Cal fer referència també, com a part de la seva responsabilitat envers la societat, al compromís amb la llengua catalana.

Bon govern: participació interna, planificació, transparència, gestió de qualitat i treball en xarxa

Entre els punts on es pot apreciar millor el bon govern de la Fundació, trobem la participació interna, la transparència, la qualitat i les aliances i col·laboracions. Totes elles, però, s'han de circumscriure al bon govern per part d'un patronat de deu persones que exerceixen les seves funcions amb diligència, de manera proactiva, marcant l'estratègia i ajudant a concretar elements operatius, deixant marge a l'equip tècnic per aportar la seva experiència i coneixements.

Des de la Fundació Comtal entenen per **Bones Pràctiques** totes aquelles accions correctes de cadascuna de les persones que conformen l'entitat i que permeten donar una bona atenció directa, realitzar una gestió òptima dels recursos, i treballar per la transparència i la rendició de comptes.

- **Participació interna.** Van fer un procés de participació interna amb treballadors, voluntaris, infants i famílies, per a marcar els temes que calia prioritzar. Amb cada grup d'interès es va fer servir una dinàmica diferent (cafè tertúlia amb treballadors, dinàmica de coneixement de l'entorn amb voluntaris, etc.), i una comissió de treball anava identificant les propostes (10). En total hi van participar 200 persones i va estar el desenvolupament del premi BCN Associacions promogut pel Consell Municipal d'Associacions de Barcelona, que els va ser concedit.
- **Planificació.** La Fundació disposa d'un Pla Estratègic, que van elaborar amb el suport tècnic d'ESADE Alumni. Van tenir en compte diferents grups d'interès com els treballadors, els voluntaris, el patronat i altres actors externs a qui van demanar el punt de vista sobre lideratge i visibilitat.
- La **transparència** d'una entitat social està vinculada als valors i a la manera de relacionar-se d'aquesta amb la societat. Es tracta que l'entitat es legítimi no sols per l'encert i la utilitat de la seva missió sinó també pels seus resultats i llur qualitat tècnica. Anualment publiquen una memòria d'activitats, en la qual es poden observar dades com l'origen del finançament desglossat per cadascun dels projectes.

- Treballar amb **Qualitat** no és res més que preocupar-se per oferir un millor servei, establir una metodologia de treball pautada i sistemàtica que tingui en compte tots els processos que intervenen en el bon funcionament de l'entitat i així satisfer les necessitats mostrades pels seus usuaris. La qualitat s'ha plantejat en els darrers anys com un dels reptes a afrontar des de les organitzacions no lucratives per tal de treballar sota paràmetres de millora contínua i assolir un millor funcionament. Des del 2005 estan **certificats en ISO 9001:2000** per DNV. A més, fan una aplicació de la Llei Orgànica de Protecció de Dades al màxim nivell.
- Es relacionen cada cop més amb **empreses de diferents sectors** i des de grans grups fins a petits comerços de proximitat, ja que els consideren actors estratègics per a assolir els objectius. És per això que el seu treball seria inviable sense la participació activa de la xarxa empresarial i comercial.
- I el treball amb xarxa també és intens amb altres entitats i organismes públics. Així, la Fundació Comtal és membre de:
 - Fundador del pla comunitari del Casc Antic (PICA)
 - Plataforma ECAS (Entitats Catalanes d'Acció Social)
 - FEDAIA (Federació de entitats d'atenció a la infància i adolescència)
 - Xarxa d'Inserció Sociolaboral de l'Ajuntament de Barcelona
 - FCVS (Federació Catalana del Voluntariat Social)
 - Consell d'infància de Ciutat Vella
 - Consell Municipal d'Associacions de Barcelona
 - Xarxa de Centres Oberts de Barcelona
 - La Salle Catalunya
 - Xarxa Òmnia (Generalitat de Catalunya)
 - Xarxa d'Entitats Socials d'Església
 - Comissió de pobresa de Justícia i Pau
 - Secretariat Pastoral de la Marginació (Diòcesi de Barcelona)
 - Plataforma d'Entitats Cristianes amb la Immigració
 - Pla d'acollida (Ajuntament de Barcelona)
 - Taula del Tercer Sector Social de Catalunya

Fundació Comtal

Amadeu Vives, 6

08003 Barcelona

93 319 98 55

fax: 93 310 35 73

comtal@comtal.org

www.comtal.org

Fitxa elaborada per Josep Maria Canyelles (2011) jmcanyelles@collaboratio.net per al projecte liderat per l'Associació per a les Nacions Unides (ANUE) www.anue.org